

**Køge Kommunes
Sammenhængende
Børnepolitik 2020**

FORORD

Alle børn og unge skal først og fremmest mødes som børn og unge uanset forudsætninger og eventuelle funktionsnedsættelser, diagnoser eller særlige sociale udfordringer.

Køge Kommunes Sammenhængende Børnepolitik skaber en fælles overordnet ramme for, hvordan almen- og specialområdet sikrer sammenhæng mellem det generelle og forebyggende arbejde samt den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte.

Den Sammenhængende Børnepolitik kan ikke ses uafhængigt af Børn og Unge-politikken, som udgør den overordnede ramme for politikker og strategier på børne- og ungeområdet med det mål, at alle børn og unge i Køge Kommune har et børne- og ungeliv, hvor de får muligheder for trivsel, sundhed, dannelse, læring og udvikling af livsduelighed.

Målet gælder både for de børn og unge, der kan klare livets små og store udfordringer med støtte fra deres forældre, netværk og almenområdet, og de børn og unge, der i en periode eller varigt har behov for særlig støtte, fordi de er i en socialt udsat position eller har en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.

Den Sammenhængende Børnepolitik skal sikre at

- alle børn og unge med behov for særlig støtte modtager en tidlig og relevant indsats,
- alle børn, unge og familier oplever sammenhængende indsatser på tværs af kommunens afdelinger og enheder

Politikken uddyber, hvad det betyder, i form af principper for en fælles retning og ramme for arbejdet med børn og unge i udsatte positioner i Køge Kommune. Målgruppen er primært medarbejdere, men også forældre og andre interesserede kan læse med.

Marie Stærke
Borgmester

Serviceovens § 19, stk. 2

Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik, der har til formål at sikre sammenhængen mellem det generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte. Den sammenhængende børnepolitik skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres.

Almenområdet

Almenområdet udgøres af Køge Kommunes sundhedstjeneste, tandpleje, dagtilbud, skoler, pædagogisk-psykologisk rådgivning (PPR), ungdommens uddannelsesvejledning (UUV) og gadeplansmedarbejdere (SSP). Almenområdets indsatser retter sig som udgangspunkt generelt mod alle børn og unge i kommunen, men kan også rette sig specifikt mod et konkret barn eller en konkret ung.

Specialområdet

Specialområdet udgøres af Køge Kommunes specialdagtilbud og specialskoler/-klasser, Familiecenter Køge samt leverandører af indsatser, der iværksættes af Familiecenter Køge, f.eks. kontaktperson, familiebehandler, Heldagsskolen i Slimminge, Familiehuset Elmehuset eller anbringelsessted. Specialområdets indsatser er målrettet et konkret barn eller en konkret ung, der typisk samtidigt hermed vil modtage indsatser via almenområdet.

MÅLGRUPPEN - BØRN OG UNGE I UDSATTE POSITIONER

Børn og unge i udsatte positioner skal forstås som en sammensat gruppe af børn og unge.

Allerede inden børn starter i dagtilbud er der store forskelle i børns, trivsel, læring, dannelse og udvikling af livsduelighed. Det betyder, at allerede når børn starter i dagtilbud er der en generel læringsulighed mellem børnene.

Udover denne læringsulighed er der også børn og unge, der har andre problemer i deres livsvilkår, knyttet til at være i en familie i en udsat position. Det kan f.eks. handle om familier udenfor arbejdsmarkedet med forskellige socioøkonomiske udfordringer eller forældre med psykisk sygdom, kognitive vanskeligheder, misbrug eller voldsproblematikker.

Børn og unge i udsatte positioner er også børn og unge med fysiske og/ eller psykiske funktionsnedsættelser, som kan være i risiko for at stå udenfor fællesskaberne.

Alle børn og unge har ret til at blive mødt med positive forventninger og ambitioner. også børn og unge i udsatte positioner skal opleve at blive passende udfordret, så de i lighed med andre oplever trivsel, læring og udvikling af livsduelighed og mestring i fællesskaber med andre.

Det betyder

En udsat position skal ses som et dynamisk og kontekstbestemt begreb. Med rettidige og relevante indsatser omkring familien og barnet/den unges hverdagsliv kan den udsatte position forandres og skifte over tid. Det sker ikke af sig selv, og barnet/den unge kan ikke gøre det alene. Børn og unge i udsatte positioner skal styrkes ved en sammenhængende indsats i almensystemet og eventuelt specialesystemet. Indsatserne skal støtte både barnet/den unge og familien, så de så vidt muligt opnår selvstændighed og oplevelsen af at stå på egne ben.

PRINCIPPER FOR EN SAMMENHÆNGENDE INDSATS FOR BØRN OG UNGE I UDSATTE POSITIONER

Sammenhængen mellem det generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge i en udsat position bygger på fire overordnede principper:

Det gode børne- og ungeliv
– i meningsfulde fællesskaber i hverdagslivet

Tidlig forebyggelse og indsats

Partnerskab – Inddragelse af barnet/
den unge, familien og netværket

Fælles ansvar for en
sammenhængende indsats

A. Det gode børne- og ungeliv – i meningsfulde fællesskaber i hverdagslivet

Det gode børne- og ungeliv betyder, at alle børn og unge uanset status, funktionsnedsættelser eller andre udfordringer oplever sig selv som aktive, betydningsfulde deltagere i inkluderende og meningsfulde fællesskaber. Det sker gennem aktiv deltagelse i relationer og meningsfulde fællesskaber, hvor børn og unge udvikler livsduelighed og opnår faglig, social og personlig mestring.

Børn og unge skal ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling, i de rammer som både politikere, ledelse, faglige medarbejdere og forældre har ansvar for.

Det betyder

Vi skal skabe rammer, der giver mulighed for, at børn og unge kan udvikle sig bedst muligt personligt, socialt og fagligt i fællesskaber og læringsmiljøer, der er i overensstemmelse med Børn og Unge-politikens værdier.

Børn og unge skal høres og tages alvorligt i hverdagslivet. De skal opleve at kunne mestre passende udfordringer, se sig selv som vigtige aktører i eget liv og i andres liv og udvikle mod til at se sig selv som en indflydelsesrig del af en større verden.

Hvordan gør vi:

Både almen og specialområdet i Køge Kommune skal være i systematisk og kontinuerlig dialog med børn, unge og deres forældre for at sikre, at hvert enkelt barn og ung også selv har oplevelsen af at være en aktiv medskabende deltager i forskellige meningsfulde fællesskaber. Hvis det ikke er tilfældet, må forældre og medarbejdere samarbejde om at skabe øgede deltagelsesmuligheder for barnet/den unge.

Der skal være fokus på en brobygning ved de skift, som alle børn kan opleve, er svære og usikre. Det gælder ved mikroovergange i hverdagens aktiviteter, såvel som ved overgange fra f.eks. hjem til daginstitution, fra daginstitution til skole og fra skole til ungdomsuddannelse.

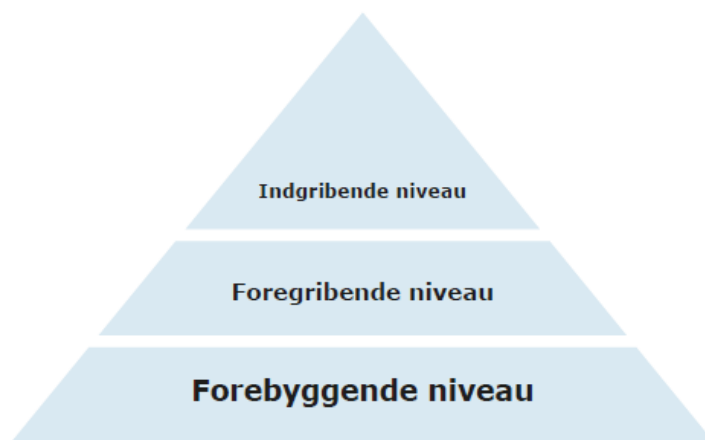
Medarbejderne i de forskellige arenaer skal være i jævnlig dialog for fortsat at kvalificere brobygningen. Det gælder både den generelle og den mere specialiserede og målrettede brobygning, hvor der kan være enkelte børn og unge, der har brug for at miljøet ændres for at skabe flere forskellige muligheder for aktiv deltagelse. Særligt uddannede vejledere og andre fagprofessionelle kan inddrages i samarbejdet.

B. Tidlig forebyggelse og indsats

Behovet for en sammenhængende indsats er særligt til stede, når et barn/ung eller en gruppe viser symptomer på mistrivsel og manglende udvikling. Med udgangspunkt i hverdagslivet skal indsatserne hurtigt forebygge og håndtere problemer, inden de bliver større.

Der skal derfor sikres en sammenhængende indsats, både når der er tale om:

- **Forebyggende indsats**, som er generel forebyggelse i almenområdet med henblik på at *forhindre udvikling* af potentielle problemer, der har betydning for børns sundhed trivsel og udvikling. Målgruppen er børn, unge og familier i Køge Kommune, men kan også være udvalgte grupper eller personer i udsatte positioner med risiko for at udvikle mistrivsel.
- **Foregribende indsats**, som er forebyggelse i almenområdet med eventuel inddragelse af specialområdet (Familiecenter Køge) med henblik på at *opsøre og begrænse* et problem tidligst muligt. Målgruppen er børn, unge og familier, der allerede er forbundet med risikofaktorer.
- **Indgribende niveau**, som er forebyggelse i specialsystemet via kommunens foranstaltninger i et tæt samarbejde med almenområdet, med henblik på at *hindre tilbagefald, udvikling eller forværring af et problem*. Målgruppen er børn, unge og familier, der allerede har erfaring med en række problemstillinger i deres hverdagsliv.

Alle børn og unge skal have mulighed for at lære nyt i deres nærmeste udviklingszone. Der er en risiko for at falde, men i faldet er en mulighed for læring, der kan bidrage til barnet/den unges læring og udvikling af livsduelighed og mestring.

De fleste børn og unge udvikler livsduelighed med støtte fra forældre og netværk og de professionelle voksne omkring dem i almenområdet, fx sundhedsplejerske, dagtilbud og skole. Disse børn og unge vil aktivt afprøve nye udfordringer og vil balancere med det sikkerhedsnet under dem, som udgøres af forældrene, netværket og almenområdet, der har et fælles ansvar for at sikre sammenhæng i den nødvendige støtte til barnet/den unge.

Nogle børn og unge har i perioder behov for et mere fintmasket sikkerhedsnet under sig. Det kan fx dreje sig om børn og unge i socialt udsatte positioner, hvor forældre, netværk og almensystem af forskellige grunde ikke alene kan udgøre det nødvendige sikkerhedsnet og støtte. Det kan også være børn og unge med en psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse, som har behov for særlig støtte for at kunne udnytte egne potentialer fuldt ud. Her kompenserer specialområdet i det omfang forældre, netværk og almenområdet ikke udgør sikkerhedsnettet alene.

Det betyder

Alle indsats tager udgangspunkt i forældrene, netværket og almenområdet som det bærende sikkerhedsnet. Målet vil altid være at barnet/den unge fortsat er en del af lokale fællesskaber, uanset en eventuel supplerende indsats i specialområdet.

Hvis et barn eller en ung i en periode har behov for en særlig indsats, skal den matche behovet hos barnet/den unge og familien. Der skal være fokus på at opretholde eller bringe barnet/den unge så tæt på almenområdet og et almindeligt hverdagsliv som muligt.

Hverdagslivsperspektivet skal være et gennemgående fokus for at styrke barnets eller den unges trivsel, mestringsevne og relationer i hverdagen – både dér, hvor barnet og den unge er til daglig, og dér, hvor det har sine primære relationer.

Hvordan gør vi:

Det almene sikkerhedsnet baserer sig på et forebyggende mindset, som kontinuerligt, nysgerrigt, dynamisk og systematisk undersøger, hvordan ændringer i de almene livs- og læringsmiljøer kan styrke barnets/den unges deltagelsesmuligheder i meningsfulde fællesskaber.

Det vil sige, at når et barn eller en ung har en anden adfærd end forventet, skal de mødes med en nysgerrighed på, hvad der eventuelt kan ligge til grund for adfærden, da børns og unges handlegrunde skal ses i sammenhæng med, hvad de tager del i, med hvem og hvordan.

Alle børn og unge skal derfor jævnligt have mulighed for individuelle samtaler med en professionel voksen, som, de har tillid til, både kan og vil hjælpe dem.

Der skal være opmærksomhed på de ofte små markører for mistrivsel, som et barn eller en ung kan udvise, så der kan igangsættes en hurtig indsats.

Det fintmaskede net for børn, unge og deres familier i risikogruppen eller i udsatte positioner inddrager også specialområdet i form af tværfagligt samarbejde med Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning (PPR), Familiecenter Køge (FCK) samt andre samarbejdspartnere.

C. Partnerskab - Inddragelse af barnet/den unge, familien og netværket

Køge Kommune ønsker at inddrage barnet/den unge, forældrene og netværket både i forbindelse med afdækning af ressourcer og behov og med at finde løsninger og sikre den nødvendige støtte.

Medarbejdernes samarbejde med barnet/den unge og forældrene skal ske gennem et ligeværdigt samarbejde i form af et partnerskab. Partnerskabet kan antage mange former, da børn, unge og forældre er forskellige og indgår i partnerskabet med forskellige forudsætninger.

Partnerskabet bygger altid på en gensidig respekt for hinanden – for barnets/den unges perspektiv, udfordringer og drømme; for forældrenes perspektiv med deres viden om barnet/den unge i hjemmemiljøet og familiens situation; og de faglige medarbejders perspektiv med deres kendskab til barnet/den unge og deres professionelle viden.

Udgangspunkt er et fælles fokus på at sikre barnet/den unge en hurtig og relevant indsats, så langt nede af 'indsatstrappen' og så tæt på et normalt hverdagsliv, som muligt.

"Indsatstrappen" er en grafisk inddeling af den kommunale tilbudsvifte, hvor de mest indgribende indsatser (anbringelse) er øverst på trappen, og der 'trappes ned' i form af hjemmebaserede foranstaltninger på specialområdet (f.eks. familiebehandling, kontaktperson eller tabt arbejdsfortjeneste), forebyggende indsatser på almenområdet (f.eks. sundhedsplejerske, dagtilbud, skole og PPR) eller specialområdet (f.eks. psykologsamtaler og forældrekurser) og – nederst på trappen – tidlige indsatser på almenområdet generelt (f.eks. støttepædagog i dagtilbuddet og trivselstiltag i skolen).

'Insdatsstappen' med de mest indgribende indsatser øverst på trappen, hvor der arbejdes på at bringe indsatsen ned i intensitet så tæt på hverdagslivet som muligt

Formålet med at arbejde ud fra indsatsstrappen er at sikre, at indsatserne så vidt muligt sker tæt på barnet/den unges hverdagsliv, så hurtige og relevante indsatser kan være med til at forebygge udvikling af alvorligere problemer. Tilbuddene kan komme på tale, når de almene tilbud ikke i sig selv er tilstrækkelige til at sikre et godt børne/ungeliv for barnet/den unge.

Medarbejderne koordinerer alle indsatser i partnerskab med forældrene, så barnet/den unge og familien oplever sammenhæng og en fælles ressourceorienteret og inddragende tilgang.

Det betyder

Barnets/den unges perspektiv skal altid inddrages i både refleksioner, handlinger og beslutninger. Tilgangen til barnets eller den unges perspektiv på egen situation er altså nysgerrig, undersøgende og respektfuld.

Partnerskabet med forældrene er altid ligeværdigt, men differentieret og skaber plads til hinandens perspektiver, bygger på dialog og samskabelse om de bedste muligheder for at sikre barnets eller den unges fortsatte trivsel, sundhed, læring, dannelse og udvikling af livsduelighed og mestring.

Medarbejderne overvejer sammen med barnet/den unge og forældrene, hvilke problemstillinger og udfordringer, der kan løses lokalt, og hvilke problemstillinger og forhold, der kræver inddragelse af indsatser i specialsystemet.

Hvordan gør vi:

I det omfang barnets/den unges alder og funktionsniveau tillader det, inddrages barnet eller den unge direkte i form af børnesamtaler med enten faglige medarbejdere i almenområdet og/eller specialområdet.

Hvis barnet eller den unge på grund af alder eller funktionsniveau ikke kan inddrages direkte, vil barnets eller den unges perspektiv i stedet indgå i reflekterende processer blandt de voksne, hvor barnets/den unges perspektiv indkredses gennem fokus på barnets/den unges intentioner, så det bliver tydeligere, hvad der kan ligge til grund for barnets eller den unges adfærd og handlinger.

Som udgangspunkt er forældrene også en del af processerne. Forældrene er med til at kortlægge barnets/den unges deltagelsesmuligheder og udfordringer i hverdagslivet. I samarbejde med barnet eller den unge og forældrene kan det i de konkrete situationer overvejes at udvide deltagergruppen til også at omfatte andre deltagere.

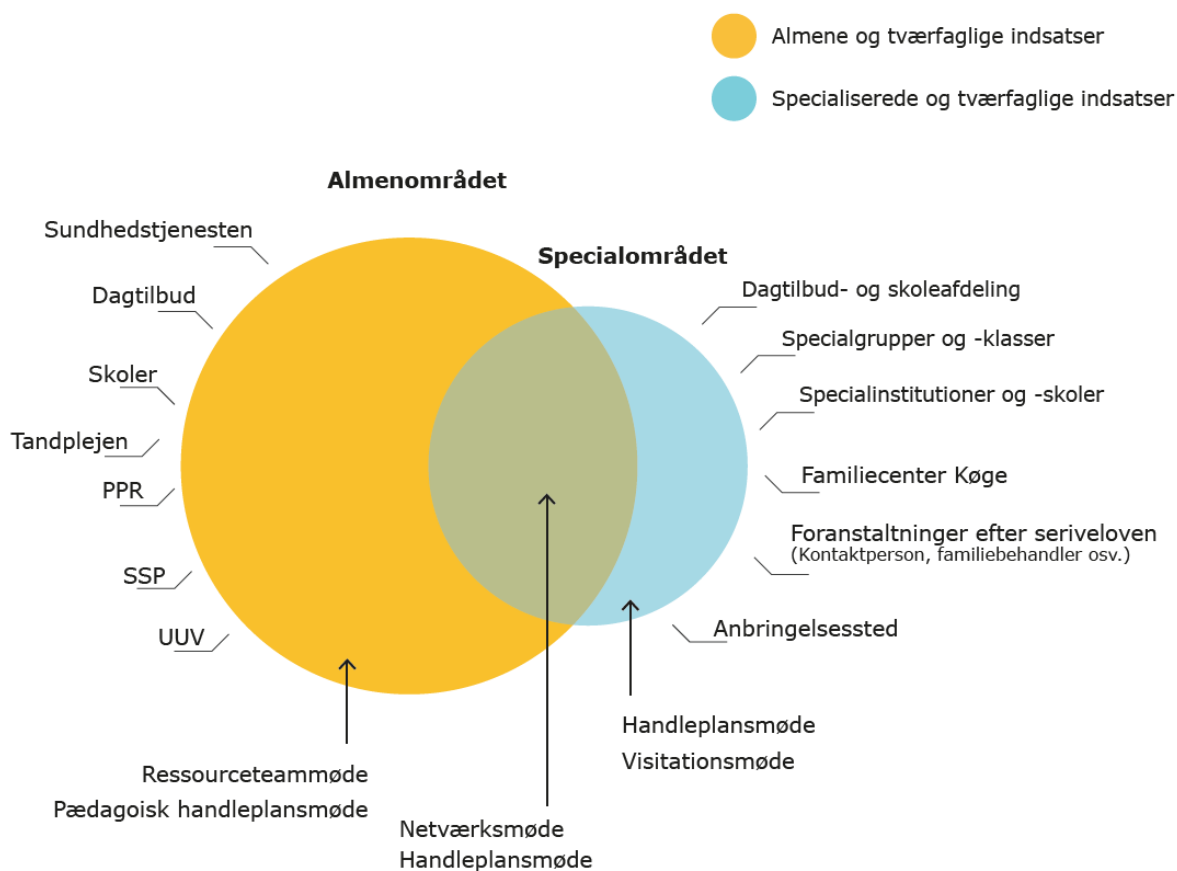
Det betyder, at alle arenaer i barnets/den unges hverdagsliv kan blive sat i spil og være med at kortlægge både dét, der fungerer, og dét, der bekymrer, så der kan udformes en koordineret handleplan for fremtidige indsatser på mange niveauer.

Det kan være søskende i familien, familiens netværk og lokalsamfund f.eks. bedsteforældre, tanter og onkler, naboer, barnets venner og venners forældre, barnets fodboldtræner og fritidsjob og de professionelle aktører omkring familien (f.eks. barnets sundhedsplejerske, dagtilbud eller skole, SSP, familiens læge, Familiecenter Køge, og forældres sagsbehandler i Jobcentret eller misbrugsvejleder.

D. Fælles ansvar for en sammenhængende indsats

Vi har alle et fælles ansvar for sammen med barnet/den unge, forældrene og netværket at sikre, at barnet/den unge får de bedste muligheder for at opnå trivsel, sundhed, dannelse, læring og udvikling af livsduelighed og samtidig sikre, at den nødvendige støtte sker gennem en sammenhængende indsats i barnets/den unges hverdagsliv. Den indsats er afgørende for, at børn og unge i udsatte positioner eller med funktionsnedsættelse, har samme muligheder for at nå målene i Køge Kommunes Børn og Unge-politik, som andre børn og unge.

Forskellige samarbejdsfora skal sikre sammenhæng mellem det generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats for de børn og unge, der har brug for særlig støtte i kortere eller længere perioder.

Samarbejdsfora, hvor Den Sammenhængende Børnepolitik udmøntes: Ressourceteammøde (indsatser, der håndteres i almenområdet alene), Netværksmøde (indsatser, der involverer aktører fra både almen- og specialområdet) og Handleplansmøde (indsatser, der håndteres i specialområdet alene)

Det betyder

Det fælles ansvar for en sammenhængende indsats sikrer, at der skabes gode overgange, når barnet overgår fra dagtilbud til skole eller fra et alment dag- eller skoletilbud til et specialiseret tilbud eller omvendt. Eller når en ung overgår fra særlig støtte efter servicelovens børnebestemmelser til støtte efter voksenbestemmelserne.

Det fælles ansvar med en fælles forståelse af, hvad der skal ske, skal sikre sammenhæng mellem indsatserne, og at ingen børn eller unge med behov for støtte bliver overset, glemt eller opgivet. Når et barn eller en ung har behov for støtte, har den faglige medarbejder pligt til at sikre, at barnet/den unge ikke slippes, før næste aktør er klar til at gribe.

Hvordan gør vi:

Såvel almen- som specialsystemet arbejder ud fra barnets/den unges og familiens egne ressourcer og behov, og er derfor opsøgende på, hvordan familiens ressourcer kan bruges og udvikles, samtidig med et fortsat fokus på barnets/den unges tarv og behov.

Alle dagtilbud og skoler har tilknyttet et tværfagligt ressource-team, som altid arbejder med udgangspunkt i hverdagskonteksten. Teamet ser nysgerrigt og undersøgende på, hvordan der i første omgang kan ændres i livs- og læringsmiljøerne, så barnet/den unge kan trives og udvikle sig i fællesskaberne i hverdagslivet.

Når specialområdet også er inddraget, er der altid et fokus på fortsat samarbejde med almenområdet, så der fortsat er tilknytning til barnets/den unges hverdagsliv.

Almenområdet har derfor stadig et medansvar for barnets/den unges trivsel, læring og udvikling, uanset øvrige indsatser. I et tæt samarbejde med forældrene, arbejder de forskellige instanser sammen, og alle områder holder hinanden kontinuerligt informeret og opdateret.